

SHS, LasteKS, OAS, PHS, RaKS, RPKS, SÜS, TLS, VRKSi kooskõlastustabel

Eelnõu kooskõlastused EISis: Siseministeerium, Rahandusministeerium, Justiitsministeerium, Riigikantselei, Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Eesti Linnade ja Valdade Liit. Arvamuse ja ettepanekud esitasid: Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon, MTÜ Eesti Laste ja Noorte Hoolekandeesutuste Ühendus, Tervisekassa.	
1. Siseministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta.	
2. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta.	
3. Justiitsministeeriumi märkused: I Põhimõttelised märkused 1. Eelnõu § 1 p 7 (SÜS § 30 ¹ lg 1) – eelnõuga sotsiaalseadustiku üldosa seadusesse (SÜS) kavandatud § 30 ¹ lõige 1 sätestab, et kriisiolukorras võib haldusorgan pikendada SÜS §-s 25 sätestatud hüvitise andmise tähtaega viieteistkümne tööpäeva võrra, kui hüvitise määramiseks vajalikele andmetele puudub ligipääs või kriisiolukorra tõttu pole hüvitisi võimalik määrata seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Justiitsministeeriumi hinnangul ei ole hüvitise andmise tähtaja pikendamise võimaluse sätestamine kavandatud kujul vajalik ega põhjendatud. Taotluse lahendamiseks vajalikele andmetele ligipääsu puudumine, kriisiolukorrast tingitud vajadus töö ümber korraldamiseks vms on käsitatavad taotluse lahendamist takistavate ettenägematute asjaoludena, mille korral saab juhinduda haldusmenetluse seadusest (HMS). Tähtaja pikendamise võimaluse ette nägemine eriseaduses on iseenesest tavapärane, kui see on tingitud vajadusest uurida täiendavalt taotluse lahendamiseks vajalikke asjaolusid vms (nt teatud tegevuslubade taotluste menetlustähtaja pikendamine tulenevalt vajadusest korraldada keskkonnamõju hindamine). Olukorras, kus taotluse lahendamine võib aga viibida mingi ettenägematu, haldusorganist ja taotlejast sõltumatu	1. Arvestatud. Lõige eelnõust välja jäetud.

<p>asjaolu tõttu, saab juhinduda HMS §-s 41 sätestatust. HMS § 41 sätestab, et kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusega tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ettenähtud tähtajast mittekinnipidamise põhjuse. Viimasel juhul küll seaduses sätestatud tähtaega formaalselt ei pikendata, kuid taotlejat teavitatakse menetlustähtaja ületamise põhjusest ning teatatakse haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäoline aeg. Sarnane teavitamise kohustus kaasneb ka tähtaja pikendamise korral.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse (TsiRKS) eelnõu § 106 annab haldusorganile aluse peatada seadusest tulenev tähtaeg, kui ta ei ole suuteline tähtaegselt andma määrust või haldusakti, tegema toimingut või sõlmima halduslepingut erakorralise või sõjaseisukorra tõttu.</p> <p>Iga eelkirjeldatud aluse korral tuleb aga arvestada HMS § 5 lõikes 4 sätestatud menetluse kiire läbiviimise kohustustega, mis kehtib ka siis, kui seadus näeb menetluse läbiviimiseks ette maksimumtähtaja. Menetlus tuleb alati läbi viia nii kiiresti kui võimalik, iseäranis olukordades, kus taotluse lahendamisest võib sõltuda isiku toimetulek.</p> <p>Eelnevast tulenevalt palume kaaluda kavandatava SÜS § 30¹ lg 1 eelnõust välja jätmist.</p> <p>2. Eelnõu § 1 p 7 (SÜS § 30¹ lg 5) – eelnõuga kavandatud SÜS § 30¹ lõige 5 sätestab, et erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib hüvitise andja hüvitise andmise või hüvitise andmisest keeldumise haldusakti andmisel kõrvale kalduda HMS § 56 lõikes 3 sätestatust.</p> <p>Seletuskirjast nähtuvalt on lõike eesmärk kiirendada erakorralise või sõjaseisukorra ajal piiratud inimressursside juures toimuvat haldusmenetlust haldusakti andmisel. Juhime tähelepanu, et just selle</p>	<p>2. Arvestatud. Lõige eelnõust välja jäetud.</p>
--	---

eesmärgi täitmiseks näevad nii kehtiv riigikaitseaduse § 82⁹ kui ka TsiRKS eelnõu § 111 ette üldised erisused haldusakti vormistamisele, mh põhjendamiskohustuse täitmisele kõikides kriisiolukordades. TsiRKS eelnõu § 111 lõike 3 kohaselt võib haldusorgan vormistada haldusakti pealdisena taotlusel või muul dokumendil (edaspidi resolutsioon). Resolutsioon peab sisaldama otsustuse põhisisu, allkirja, ametniku nime ja ametinimetust ning kuupäeva. Haldusakti võib vormistada resolutsioonina, kui haldusorgan rahuldab menetlusosalise taotluse täies ulatuses, haldusorgan lahendab asja üksnes taotluse andmete alusel, haldusorgan lõpetab oma algatusel alustatud haldusmenetluse, haldusaktiga keeldutakse isiku taotluse rahuldamisest või TsiRKS § 111 lõikes 2 viidatud edasilükkamatutel või massilistel juhtudel (samas lg 4 p 5). Haldusakti vormistamine resolutsioonina on lubatav eelkõige nendel juhtudel, kui haldusorganil oleks HMS § 40 lõike 3 järgi alus jätta isik enne haldusakti andmist või koormava toimingu sooritamist ära kuulamata, see tähendab, kui otsustatakse isiku enda esitatud andmete alusel või taotlus rahuldatakse täies ulatuses. Kui haldusorgan keeldub isiku taotluse rahuldamisest, siis võib selle vormistada resolutsiooniga eelkõige juhul, kui keeldumise faktilise aluse saab märkida lühidalt resolutsiooni teksti, see nähtub muust dokumendist või on üldteada asjaolu. Haldusakti vormistamine resolutsioonina on lubatav ka kõigil neil juhtudel, kui seaduse kohaselt võib haldusorgan anda haldusakti ilma põhjendusteta (edasilükkamatutel või massilistel juhtudel) või haldusorgan lõpetab tema enda algatusel algatatud haldusmenetluse. TsiRKS § 111 lõikes 4 sätestatud haldusakti resolutsiooniga vormistamise ammendav loetelu ei välista haldusakti vormistamist resolutsioonina siis, kui haldusorgan märgib resolutsioonis kõik haldusakti andmed ning põhjendused. Kui haldusakti andmisel ei lähtuta TsiRKS § 111 lõikes 4 toodud erisustest, vaid kõik HMS §-des 55 ja 56 sätestatud nõuded on resolutsiooni tekstis lühidalt ja vähimas

<p>nõutavas ulatuses täidetud, võib haldusorgan vormistada oma haldusakti resolutsioonina ka TsiRKS § 111 lõikes 4 esitatud piiranguid järgimata (vt TsiRKS eelnõu seletuskiri lk 202 jj^[1]). Justiitsministeeriumi hinnangul ei ole üldiste erisuste olemasolul erisuse kehtestamine SÜSis vajalik, mistõttu palume kaaluda ka selle regulatsiooni eelnõust välja jätmist.</p> <p>II. Sisulised märkused</p> <p>3. Eelnõu § 1 p 2 – palume kaaluda, kas on vajalik kehtestada rakendussäte selleks, et kriisiolukorras vahetult teenust osutav isik saaks teenust osutada ka teatud aja jooksul pärast kriisiolukorra lõppemist. Olukorras, kus isik on tööle võetud tähtajatu töölepinguga, peab tööandjale jääma võimalus seadusekohaselt töötajat ette teavitada tema töölepingu lõppemisest. Juhul kui eelnõu koostajad on silmas pidanud, et kriisiolukorras vahetult teenust osutav isik võetakse tööle üksnes tähtajalise töölepinguga, mille tähtajalisus on määratud teatud kindla sündmuse saabumisega, siis palume see seletuskirjas välja tuua.</p> <p>4. Eelnõu § 1 p 3 – <u>Justiitsministeeriumi hinnangul on vajalik kehtestada rakendussäte selleks</u>, et erakorralise või sõjaseisukorra lõppedes oleks nendel teenuse osutajatel, kes esitasid tegevusloa taotluse asemel erakorralise või sõjaseisukorra ajal majandustegevusteate, võimalik viia ennast seaduse nõuetega kooskõlla. Vastasel korral ei ole neil alates erakorralise või sõjaseisukorra lõppemise hetkest õigust valitud tegevusalal enam tegutseda ning tegevusloa taotlemine võib võtta aega kuni 30 päeva. Eelnevast tulenevalt leiame, et vajalik oleks ette näha vähemalt 30 päevane üleminekuperiood.</p> <p>III. Normitehnilised ja keelemärkused ning märkused mõju kohta</p>	<p>II. Sisulised märkused</p> <p>3. Eelnõu seletuskirja on täiendatud. Selgitame, et erihoolekandeteenuseid osutavate isikute ettevalmistusnõuete leevendamine võrreldes tavaolukorraga kehtib vaid eriolukorra, erakorralise olukorra ning sõjaolukorra ajal ning kuni kaks aastat pärast sõjaolukorra lõppemist. Sellises olukorras võetakse isikud tööle tähtajalise töölepinguga, mille kehtivus lõppeb teatud kindla sündmuse saabumisega.</p> <p>4. Arvestatud, eelnõu sõnastust on täpsustatud. Teenuse sujuvama ülemineku tagamiseks lisasime eelnõu § 1 p 4 täienduse, et pärast erakorralise või sõjaseisukorra lõppemist on võimalik teenuseosutajal jätkata oma tegevust 90-kalendripäeva teavitamise alusel, ilma tegevusloata, et oleks võimalik selle aja jooksul tegutsemiseks tegevusluba taotleda.</p> <p>III. Normitehnilised ja keelemärkused ning märkused mõju kohta</p> <p>5. Normitehniliste ja keelemärkustega ning mõjude märkustega on arvestatud.</p>
---	--

^[1] <https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/375b55a6-eaf1-4904-b3b7-fd0965df5106>

<p>5. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.</p> <p>6. Eelnõu menetlemine koos TsiRKS eelnõuga – palume eelnõu liita TsiRKS eelnõuga, st palume eelnõu sätted kavandada TsiRKS eelnõu 14. peatükki rakendussätete hulka. Kooskõlastamiseks esitatud eelnõu ja TsiRKS eelnõu eraldi menetlemine ei ole otstarbekas.</p> <p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.</p>	<p>6. Arvestatud. Palume Riigikantseleil käesoleva eelnõu liita TsiRKS eelnõu 14. peatükki rakendussätete hulka. Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 tulenevalt esitab Riigikantselei TsiRKS tervikeelnõu Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks.</p>
<p>4. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta.</p>	
<p>5. Riigikantselei kooskõlastab sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu järgmiste põhimõteteliste märkustega arvestamisel: Eelnõu kohaselt reguleeritakse sotsiaalteenuste ja -toetuste korraldamist puudutavad erisused, et tagada sotsiaalsüsteemi toimimine ja teenuste järjepidev osutamine kriisolukordades. Sotsiaalteenuste- ja toetuste järjepidevaks toimimiseks ning teenuste osutamise tagamiseks kriisiolukorras on vaja õigusaktides anda kõikidele osapooltele üheselt mõistetavad ja selged reeglid. Osapoolteks on KOV-id, SKA, eraõiguslikud juriidilised isikud, mis teenust osutavad ja inimesed, keda teenus vahetult puudutab ning nende lähedased ja hooldajad.</p> <p>Leiame, et eelnõuga kavandatud regulatsioon ei ole siiski eesmärgi täitmiseks üheselt selge ja on küsitav, kas kavandatud muudatused on piisavad. Selgitame oma tähelepanekuid alljärgnevalt:</p>	

<p>1. Eelnõust ja seletuskirjast ei selgu põhimõtted, millest lähtudes on tehtud valik sotsiaalteenuste ja -toetuste erisuste kehtestamisel erinevates kriisiolukordades. Samuti ei selgu, kas on analüüsitud, kuidas kavandatud erisused kriisiolukorras toimivad koosmõjus tavapäraste tingimustega. Seletuskirjas selline info puudub või on pealiskaudne. Samuti kasutatakse mõistet „kriisiolukord“ eelnõu erinevates sätetes erinevalt, mis raskendab eelnõuga kavandatud muudatustest arusaamist. Näiteks näevad eelnõu § 1 punktid 1 ja 2 (SHS § 13.1 ja § 13.2) ette sotsiaalteenuste ja erihoolekandeteenuste osutamise erisused kriisiolukorras, kuid paragrahvide tekstiosa regulatsioon puudutab eriolukorda, erakorralist ja sõjaseisukorda. Kui olete analüüsinud, et kriisiolukorras ei ole ühtegi erisust vaja, tuleks viia paragrahvide pealkiri sisuga vastavusse ning täiendada seletuskirja selgitustega, kuidas teenused saavad toimida nii, nagu tavaolukorras on ette nähtud.</p> <p>2. Seletuskirjast ei selgu, millistest asjaoludest lähtudes on ette nähtud leevendused sotsiaaltöötajate ja hooldustöötajate värbamiseks kahe aasta jooksul üksnes pärast sõjaseisukorra lõppemist. Palume seletuskirja</p>	<p>1. Arvestatud. Selgitame, et käesoleva eelnõu väljatöötamisele on eelnenud 9-s töörühmas väga põhjalikud arutelud, mille raames arutati läbi SHS reguleeritud sotsiaalteenuste ja -toetuste korraldamist puudutav erinevates kriisiolukordades. Tuleb tõdeda, et täna SHS-is reguleeritud teenuste puhul ei ole alati kõigile sihtgruppidele võimalik rakendada kriisiolukordades samasugust teenuse korraldust. Siinjuures on oluline arvesse võtta just haavatavate sihtgruppidele (lapsed, psüühikahäiretega inimesed, puuetega inimesed, kodu- või üldhooldusteenusel viibivad inimesed) erinevates kriisiolukordades teenuste korraldamise eripära, et seeläbi toetada nende hakkamasaamist ja turvalisust. Seetõttu ongi erinevate sotsiaalteenuste puhul kokku lepitud veidi erinevad lähenemised, mis lähtuvad teenusega hõlmatud sihtgrupi vajadustest erinevates kriisiolukordades ja toetavad ka teenuseosutajaid. Samuti lähtutakse kriisiolukorras põhimõttest, et nii kaua kui vähegi võimalik korraldatakse sotsiaalteenuseid ja makstakse toetusi tavaolukorra reeglite alusel. Tulenevalt rakenduvast kriisiolukorrast leevendatakse ka teenuse või toetuse korraldamist reguleerivaid nõudeid. Täpsem teenuste korraldamine erinevates kriisiolukordades ning osapoolte rollid kriisiolukorras teenuse korraldamisel pannakse paika kriisikavades. Käesoleva eelnõu puhul on võetud suund luua teenuse nõuete lõdvendused just erakorraliseks ja sõjaseisukorraks, sest varasemalt selliste olukordade puhul teenuse ja toetuste korraldamise nõudeid sätestatud ei ole. Juhime tähelepanu, et TsiRKS eelnõus on välja toodud kriisiolukorra üldmõiste, mis hõlmab käesolevas eelnõus § 1 punktide 1 ja 2 puhul nimetatud erinevaid kriisiolukordi. Ka eelnõu § 1 punktide 1 ja 2 puhul on pealkirja sisu muudetud ja eelnõu § 13² lõike 2 osas on seletuskirja täiendatud.</p> <p>2. Tähelepanekutega on arvestatud ja seletuskirja eelnõu § 13²–lõike 1 osas täiendatud. Eelmise punkti juures on täpsemalt selgitatud töörühma poolt tehtud sisuliste valikute põhimõtteid. Lisame, et KOV teenuste puhul</p>
--	---

täiendada selgitustega, kas on analüüsitud vajadust kehtestada ka teisi tähtjalisi leevendusi sotsiaalteenuste ja erihoolekandeteenuste osutamisel ja ka teistes kriisiolukordades, nt pärast eriolukorra lõppu mingi perioodi jooksul ning millest lähtudes on otsustatud eelnõu leevendused kehtestada kaheks aastaks.

3. Eelnõu kohaselt võib kriisiolukorras teatud tingimustel hinnanguliselt leevendada teenusele osutatavaid nõudeid. Näiteks võib nõudeid teenust osutavale isikule leevendada kriisiolukorras, mis otseselt mõjutab lapsele turvakoduteenuse osutamist, erihoolekandeteenuse osutamisel eriolukorra ajal kehtib leevendus juhul, kui see on vältimatult vajalik erihoolekandeteenuse osutamiseks. Seletuskirjast ei nähtu, miks on teenuse leevendamise eelduseks valitud erinevad tingimused ja millised olukorrad need potentsiaalselt olla võiksid. Palume kaaluda, kas eelnõus tervikuna on võimalik näha ette kriisiolukorrad, mille väljakuulutamise tõttu teenuse nõuded alati leevenduvad ja need olukorrad, kus leevendamise eelduseks on, et kriisiolukord peab teenuse osutamist (oluliselt) ka mõjutama. Hetkel on eelnõus teenuste leevendused erinevalt sätestatud - ühed vajavad lisatingimusi, teistel juhtudel piisab kriisiolukorra või erikorra faktist. Otsuse tegemiseks tuleks ette näha ka kriteeriumid, mille raames teenuse osutamise olulisust mõju või vältimatust saab kaaluda. Lisaks ei selgu eelnõust, kelle pädevuses on nende otsuste tegemine. Meie hinnangul on see vajalik, sest teenuse osutajad on erinevad ja kriisiolukorras peab olema igäühe roll selge.

4. Eelnõust ja seletuskirjast jääb ebaselgeks, millised kohustused ja ootused teenuste korraldajatele ja pakkujatele erinevates kriisiolukordades tekivad ning miks need on erinevalt reguleeritud. Näiteks erihoolekande teenuse juures ei ole täpsustatud, kellel lasub kohustus tõendada, et töötajat ei ole karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest, mis võib ohtu seada teenust saava inimese elu, tervise ja vara. Samas lastekaitse teenuse juures

on lähtutud TsiRKS eelnõus välja toodud kohaliku omavalitsuse korraldada jäävate sotsiaalteenuste ja Sotsiaalkindlustusameti poolt triaazi põhimõttest lähtuvast teenuste ja toetuste osutamise/maksmise korraldamise pingereast. Eesmärgiks on võetud toetada teenuste korraldamist ennekõike erakorralise või sõjaseisukorra ajal.

3. Selgitame. Tulenevalt teenuste ja sihtgruppide erinevusest ei ole võimalik ette näha kõikide teenuste puhul ühesugust teenuste korraldust erinevates kriisiolukordades. Samuti leiame, et kriisiolukorras rakenduv regulatsioon peab olema piisavalt paindlik selleks, et ühelt poolt võimaldada hädavajalikke leevendusi teenuse toimepidevuse tagamiseks, kuid teisalt jätkata teenuse osutamist ka kriisiolukorras nii kaua kui vähegi võimalik tavaolukorra reeglite alusel. Käesoleva eelnõu juures oleme siiski ühtselt lahendanud SHS §-s 151 sätestatud tegevusloa nõudega hõlmatud sotsiaalteenuste puhul tsiviilkriisi lahendamiseks välja kuulutatud kriisiolukorra ajal tegevusloa väljastamist puudutavad erisused, samuti erakorralise ja sõjaseisukorra ajal tegevusloa nõude ajutise peatamise võimaldamise. Võttes arvesse, et olenevalt kriisi iseloomust võib teenus olla mõjutatud erineval moel, ei ole mõistlik liigselt piiravaid kriteeriume või regulatsioone luua. Kas välja kuulutatud kriisiolukorral on oluline mõju konkreetse teenuse osutamisele või mitte, saavad otsustada teenuseosutajad, kelle ülesanne on tagada klientide heaolu ja kvaliteetse teenuse osutamine. Täiendavad selgitused, mil viisil on jõutud eelnõus väljatoodud lahendusteni, on välja toodud käesolevas kooskõlastuskirjas Riigikantselei ettepanekute punkti 1 juures.

4. Selgitame, et lastele ja täiskasvanutele osutatavate teenuste puhul on ka tavaolukorras erinevalt reguleeritud see, kas ja kuidas kontrollitakse teenust vahetult osutava isiku karistatust. LasteKS § 20 lg 3 kohaselt on lapsega töötamist võimaldav isik või vastava tegevusloa väljastaja on kohustatud kontrollima LasteKS § 20 lõigetes 1–2 sätestatud piirangutest kinnipidamist isiku töölevõtmisel või tegevusloa väljastamisel. Lapsega

<p>on öeldud, et tööle asuval inimesel on kohustus anda kinnitus, et sellised piirangud puuduvad ning tööandjal või tegevusloa väljastajal tuleb piirangute kontroll teostada viivitamatult pärast seda takistavate asjaolude äralangemist või vahetu ohu tõrjumist. Teeme ettepaneku teenuste üleselt nõuded ja nende täitmise tõestamise kohustused ühtlustada või täiendada seletuskirja selgitustega, miks erisused teenuste lõikes vajalikud on.</p>	<p>töötamist võimaldav isik on kohustatud kontrollima lapsega töötava isiku vastavust LasteKS § 20 lõigetele 1–2 vähemalt kord 12 kuu jooksul, kui teavitust isiku karistusandmete muutumise kohta ei edastata automaatselt. Kontrollikohustuse täitmata jätmine on väärteona karistatav (KarS § 179¹). Seetõttu on vaja kriisiolukordades näha ette sellest kohustusest erisus, juhul kui isiku karistatuse andmeid ei ole võimalik seaduses sätestatud tähtaja jooksul kontrollida.</p> <p>Täiskasvanutele suunatud sotsiaalteenuste puhul peab tööandja samuti tagama, et tööle võetav isik vastab seadusega kehtestatud nõuetele, kuid selleks vajalikud toimingud otsustab tööandja. Üldjuhul peab töötaja ise kinnitama, et teda ei ole karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest, mis võib ohtu seada teenust saava inimese elu, tervise ja vara. See on teenuste juures läbiv põhimõte, et alati tuleb isikul esitada ametlik dokument oma karistusandmete või nende puudumise kohta ja tööandjal võtta isikult kinnitus, et teda ei ole karistatud. Selle osas ei ole plaanis muudatusi ka kriisiolukorras. Eeldame, et enamuse tsiviilkriiside puhul on läbi karistusregistri e-toimiku võimalik igaühel nii enda kui teiste isikute kohta iseseisvalt teha päringuid avalikus <u>e-toimiku infosüsteemis</u>. E-toimiku väljavõtte on küll mõeldud üksnes karistusandmetega tutvumiseks, ametlikku dokumenti sama keskkonna kaudu saada ei ole võimalik. Samas on tööle võetavale isikule loodud võimalus taotleda kolmandale osapoolale esitamiseks ka ametlik dokument oma karistusandmete või nende puudumise kohta, mis väljastatakse talle üldjuhul kahe tööpäeva jooksul.</p>
<p>5. Eelnõu näeb erihoolekande teenuse osas ette (§ 132 lg 7), et „erakorralise või sõjaseisukorra ajal peab kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatule tagama isikule majutamise ja toitlustamise.“ Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse erinevates aruteludes on osapooled välja</p>	<p>5. Selgitame, et täpsustused on toodud sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 75 „Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile“ täiendustes:</p> <p>§ 11¹. Tervisekaitsenõuded eriolukorra, erakorralise ja sõja seisukorra ajal</p>

<p>toonud, et nt evakuatsiooni läbiviimist reguleerivates sätetes on oluline täpsustada, millistest standarditest toidu ja majutuse pakkumisel lähtuma peaks, mistõttu Riigikantselei plaanib seletuskirja täiendada ning täpsustada eeldust tagada vastavalt võimalustele minimaalne vajalik elu ja tervise säilitamiseks. Samuti ei ole joogivesi käsitletav toiduna, palume vajadusel kaaluda ka joogivee eraldi väljatoomist eelnõus. Soovitame ka siin seletuskirjas ootuseid täpsustada (st ulatusliku kriisi korral ei pruugi olla võimalik tagada tavapärasest isiklikku ruumi, pesemisvõimalusi, sooja toitu jne).</p> <p>6. Samuti ei ole seletuskirjas selgitatud, kuidas tagatakse ülejäänud sotsiaalteenuse osutamise nõuete täitmine erinevates kriisiolukordades. Näiteks toimetulekutoetuse määramise ja maksmise erisusi on eelnõuga ette nähtud minimaalselt ainult erakorralise või sõjaseisukorra ajal või kriisiolukorras ulatusliku evakuatsiooni ajal KOV üksuse territooriumil, samas kui tavaolukorras toimiv toetuse taotlemise ja määramise protsess eeldab taotlejalt paljude dokumentide esitamist, mis ei pruugi olla kriisiolukorras kättesaadavad. Samuti kehtivad kohustused KOV-dele, mille täismahus täitmine kriisiolukorras on keeruline ja teatud erikordade väljakuulutamisel ebarealistlik, näiteks KOV-i kohustus riiklike registrite kaudu välja selgitada, kas taotlejale ja tema perekonnaliikmetele kuulub kinnisasju või sõidukeid, et teha kindlaks isiku varaline seis. Palume seletuskirja täiendada selgitustega, kuidas eelnõuga ette nähtud erisusi koosmõjus tavaolukorras ette nähtud nõuetega rakendatakse ja seda iga teenuse osutamise kohta erinevates kriisiolukordades. Vajadusel tuleb erisused eelnõus ette näha (millised sätted ei kohaldu kriisiolukorras). 3 (3) Lisaks juhime tähelepanu, et tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõus ei ole ulatusliku evakuatsiooni eeltingimuseks kriisiolukord. Palume mõelda, kas ka sotsiaalhoolekande seaduse eelnõus seda selliselt sätestada.</p>	<p>(1) Kui see on vältimatult vajalik teenuse osutamiseks, võib eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal jätta kohaldamata §-des 2–11 sätestatud nõuded.</p> <p>(2) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal tuleb erihoolekandeteenuse osutajal tagada teenuse osutamisel vastavalt võimalustele ohutu, tervist toetav ja hügieeniline keskkond.</p> <p>(3) Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal tuleb erihoolekandeteenuse osutajal tagada toitlustamisel teenusel viibivate isikute eale ja tervises seisundile vastav regulaarne toitumine, mis katab isiku toiduenergia- ja toitainete vajaduse. Samuti peab isikule olema kättesaadav veeseaduse alusel kehtestatud nõuetele vastav joogivesi.“.</p> <p>6. Selgitame, et kohaliku omavalitsuse kohustuslikuna korraldatavate teenuste loetelu on välja toodud sotsiaalhoolekande seaduses. Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõus on omakorda välja toodud kohaliku omavalitsuse püsivad kriisiülesanded. Samuti on olulisel kohal ülesannete jäävuse põhimõte, mille järgi korraldavad ja pakuvad kriisiolukorras teenuseid samad osapooled, kes ka tavaolukorras. Teenuste osas, mis ei ole kriisiolukorras täiendavalt reguleeritud tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse või antud seaduse eelnõus on lähtutud sellest, et peale seaduse vastu võtmist tuleb koostada üleriigiline riskianalüüs, sh nii asutustel kui kohalikel omavalitsustel tuleb koostada kriisiplaan.</p> <p>Seletuskirja on täiendatud toimetulekutoetuse osas. Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise üldiseid põhimõtteid ei muudeta. Kui teatud andmetele puudub ligipääs ja neid ei õnnestu ka muul viisil saada, saab küsida inimeste omakäelisi kinnitusi. Avaldusi menetletakse nende andmete põhjal, mis on kättesaadavad.</p>
---	--

<p>7. Palume seletuskirja täiendada selgitustega, kas ja kuidas on eelnõu koostamisel arvestatud ka COVID-19 pandeemia järelmitega ning Ukraina sõjast põhjustatud hüppeliselt kasvanud pagulaste vastuvõtmise käigus tekkinud kogemustega, mis mitmete eelnõus fookuses olevate teenuste korraldust oluliselt mõjutasid ning kehtiva korralduse kitsaskohad välja tõid.</p> <p>8. Esitame ka väiksema kaaluga märkused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palume § 131 lg ja § 132 lg 5 täiendada kirjeldatud protsessi, sh täpsustada, millises vormis peab valdkonna eest vastutav minister SKA-le ettepaneku tegema ja seletuskirjas selgitada, kas SKA ei saa enne otsustada, kui ei ole ministrilt vastavat ettepanekut. - Palume § 155¹ lg 2 täpsustada, kas tegevuskoha või klientide arvu muutmisel on Sotsiaalkindlustusametil teate kättesaamise järel õigus asukoha muutusega ka mitte nõustuda. - Palume § 14¹ lg 2 täpsustada, kelle kohustus on välja selgitada või tõendada, kes on last tegelikult kasvatav isik. - Palume § 62¹ lg 2 täpsustada, millistel juhtudel Tervisekassa ajutise töövõimetuse tähtaega pikendada võib (nt kui kriisiolukorrast tulenevalt on Tervisekassa töökoormus oluliselt suurenenud, teenuse pakkumine häiritud vms). - Palume § 8 kohta seletuskirjas selgitust, miks eelnõuga kavandatud muudatus kohaldub ainult lapse tegelikule hooldajale, aga mitte nt vanemale ja hoolduspere vanemale. 	<p>7. Seletuskirja on täiendatud. Juhime ettepaneku koostaja tähelepanu, et vaid osad käesolevas eelnõus sätestavad muudatused tulenevad COVID-19 või UA sõjapõgenike kriisi mõjudest. Selle näiteks on käesoleva eelnõu § 1 toodud § 13¹ lõike 3 ja 4 toodu, mis on ka täna kehtivas SHS sätestatud COVID-19 kriisi ajal. Samuti § 9 tehtavad täpsustused VRKS-i, mille vajadus tuleneb UA sõjapõgenike kriisi kogemustest.</p> <p>8. Seletuskirja on täiendatud.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Täiendasime seletuskirjas § 13¹ lg 5 ja § 13² lg 5 kirjeldatud protsessi - § 155¹ lg 2 osas täiendasime seletuskirja. Käesoleva sätte eesmärgiks ennekõike lubada teenuse osutamist kriisiolukorras või massilisest sisserändest tingitud hädaolukorras uues asukohas või suuremale arvule klientidest kui kehtival tegevusloal märgitud, et tagada paindlikkus teenuse osutamisel eelpool nimetatud kriisiolukordades, kus on oluline operatiivsus. Kokkuvõtvalt ei ole käesoleva muudatuse juures eelduseks SKA nõusoleku saamine, vaid nende informeerimine kujunenud olukorrast. - § 14¹ lg 2 osas seletuskirja täiendatud, tegemist on hüvitise määramise tingimusega, mida kontrollib hüvitise andja, vajadusel koostöös kohaliku omavalitsusega. - § 62¹ lg 2 Justiitsministeeriumi ettepaneku valguses lg 2 tekstist välja jäetud, kuna hüvitiste andmise tähtaja pikendamist reguleerib haldusmenetluse seaduse § 41, mida saab Tervisekassa rakendada ka antud juhul. - § 8 seletuskirja on täiendatud.
<p>6. Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega: Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu kohaselt kehtestab kriisiolukorra Vabariigi Valitsus. Kriisiolukorra võib kehtestada ka piirkondlikult. Kriisiolukorra võib põhjustada loodusõnnetus,</p>	

<p>nakkushaigus, katastroof – sellisel juhul on tegu tsiviilkriisiga. Kriisiolukorra võib põhjustada ka oht põhiseaduslikule korrale, teise riigi sõjaline rünnak või oht selliseks rünnakuks – sellisel juhul on tegu riigikaitse kriisiolukorraga. Kriisiolukorra lahendamiseks võib välja kuulutada eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra. Eriolukorra võib välja kuulutada Vabariigi Valitsus. Erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra võib välja kuulutada Riigikogu. Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et „kriisiolukord“ on katusmõiste kriisiolukorrale, eriolukorrale, erakorralisele seisukorra, sõjaseisukorrale, mobilisatsioonile ja demobilisatsioonile.</p> <p>1. Käesoleva eelnõu §-ga 8 täiendatakse töölepingu seaduse § 65 lõiget 2 teise lausega, mille kohaselt ei rakendata vanemapuhkusele jäämisel töölepingu seaduses ette nähtud etteteatamistähtaega, kui etteteatamist ei saa asjaolusid arvestades mõistlikult eeldada. Meie hinnangul on kõnealune muudatus eelduslikult kohaldatav erinevates olukordades, mitte ainult kriisiolukorras tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu tähenduses.</p> <p>2. Käesoleva eelnõu § 1 punktiga 2 täiendatakse sotsiaalhoolkande seadust §-ga 133 , mille lõikes 3 on sätestatud, et kui kriisiolukorras osutatakse lapsehoiuteenust eluruumis, mis ei ole lapsehoiuteenust saava lapse eluruum, siis ei esitata teenuse osutajale nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta tervisetõendi esitamise nõuet. Leiame, et kui kriisiolukorra on põhjustanud nakkushaigus, tuleks vastupidi eelnõus sätestatule vastavat tõendit nõuda. Kui regulatsiooni eesmärk on rakendada erandit mõnes konkreetsemas kriisiolukorras, siis on 2 (2) võimalik sõnastust täpsustada (nt mõiste „kriisiolukorras“ asemel „sõjaseisukorra ajal“).</p> <p>Lisaks palume seoses lapsehoiuteenuse osutamise regulatsiooni tehtavate muudatustega jälgida Haridus- ja Teadusministeeriumi koostatava alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu menetlust, sest lapsehoiuteenus sätestatakse edaspidi nimetatud eelnõus.</p>	<p>1. Selgitame, et säte on töögrupis läbiarutatu järel teadlikult selliselt sõnastatud, et oleks võimalik kohaldada erinevates olukordades. Seletuskirja selgitust on täiendatud.</p> <p>2. Selgitame, et vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi NETS) § 13 lõikele 1 on tegevusaladel, kus töö iseärasused võivad soodustada nakkushaiguste levikut, tööandajale pandud kohustus nõuda tööle asujalt tervisetõendit nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ja tööle asuajalt tõendit tervisekontrolli läbimise kohta. Kui eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra tõttu on takistatud tervisekontrolli läbimine ja selle kohta tervisetõendi väljastamine, näeb kehtiv NETS § 13 lõige 8 tööandjale erisuse. Tööandjal tuleb küsida tööle asujalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kinnitus selle kohta, et tal ei ole tuvastatud nakkushaigust ning talle teadaolevalt ei põe ta nakkushaigust ning tal ei ole nakkushaiguse sümptomeid. Samuti pannakse samas sättes tööandjale kohustus tagada see, et tööleasuja või töötaja esitaks nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta kirjaliku tervisetõendi hiljemalt 90 kalendripäeva möödumisel kehtestatud</p>
---	---

<p>3. Käesoleva eelnõu § 1 punktis 3 tehakse muudatused sotsiaalhoolekande seadusesse ja §-s 9 tehakse muudatused välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadusesse, kasutades mõistet „hädaolukord“. Sellist mõistet tsiviil kriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu aga ei kasuta, sest eelnõus on võetud kasutusele praeguste riigikaitseülesannete ja hädaolukordade asemel „kriisiülesannete“ kontseptsioon. Käesolevas eelnõus kasutatakse mitmel pool mõistet „kriisiolukord“, aga ka näiteks loetelu „eriolukord, erakorraline ja sõjaseisukord“ või veel kitsamalt. Nagu eelpool märkisime, siis „kriisiolukord“ on katusmõiste, mis tähendab Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kriisiolukorda, aga ka eriolukorda, erakorralist olukorda ja sõjaolukorda. Eelnõu tekstist ei ole päris üheselt selge, kas mõiste „kriisiolukord“ kasutamisel on kindlasti eesmärk rakendada vastavat sätet kõigis kriisiolukordades (Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kriisiolukorras, Riigikogu poolt välja kuulutatud eriolukorras, erakorralises ja sõjaolukorras) või täpsemalt mõnes kriisiolukorras. Näiteks ei ole me nõus, et Vabariigi Valitsuse kehtestatud kriisiolukorras on alati ja ilmtingimata vajalik turvakoduteenust vahetult osutavate isikute osas loobuda tavaolukorra haridusnõudest ning täienduskoolitusnõudest (eelnõu § 1 p 1, nõuded SHS § 36 lg 2).</p>	<p>olukorra lõppemisest arvates. Lapsehoiuteenuse osutamisel lapsehoiuteenust saava isiku eluruumis rakendatakse samu sätteid, mis eelnevalt kirjeldatud.</p> <p>3. Selgitame, et meie poolt eelnõu § 1 punktis 3 sotsiaalhoolekande seadusesse tehtava muudatuse ja §-s 9 puhul välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadusesse tehtava muudatuste puhul oleme teadlikult sisse toodud mõiste „massilisest rändest tingitud hädaolukord“, et luua meile vajalik seos TsiRKS eelnõu § 244. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmise, § 245. Välismaalaste seaduse muutmise ja § 246. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muutmise. Lisame, et TsiRKS eelnõu § 246. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muudatusse tuuakse erandina sisse, massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorra mõiste ja reguleeritakse selle rakendamine. Lisaks selgitame, et oleme teadlikult võtnud oma eelnõus erinevate teenuste regulatsiooni puudutava pealkirja juures eelnõus kasutusele TsiRKS kasutatava kriisiolukorra katusmõiste, mille juures oleme iga vajaliku alamsätte puhul toonud ka iga teenuse või toetuse puhul eraldi välja erinevad kriisiolukorrad, mille puhul seda rakendatakse. Turvakoduteenuse puhul nõustume, et tavaolukorras kehtivatest nõuetest ei pruugi olla vajalik loobuda igas Vabariigi Valitsuse kehtestatud kriisiolukorras – seetõttu olemegi eelnõus ette näinud nõuete leevendamise võimaluse üksnes juhul, kui antud kriisiolukord „mõjutab oluliselt turvakoduteenuse osutamist“.</p>
<p>7. Eesti Linnade ja Valdade Liit kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega:</p>	

<p>Eelnõu § 13⁴ sätestab toimetulekutoetuse maksmise erisused kriisiolukorras ning seletuskirja leheküljel 28 on neid erisusi kommenteeritud. Konkreetsemalt on öeldud, et „muudatus avaldab mõju riigieelarvele. Täpse lisakulude summat ei ole võimalik arvutada. See hakkab sõltuma, millal toimub evakuatsioon, kui pikalt, mis piirkondadest.“.</p> <p>1. Juhime tähelepanu sellele, et kuigi ühelt poolt võib evakuatsiooni tingiv kriis avaldada mõju riigieelarvele (samaaegselt kaotab sissetuleku suurem arv inimesi), siis eelkõige mõjutab see eelarve riigisisest jagunemist. Ehk kui tavaolukorras saaks inimene kompensatsiooni elukohajärgselt omavalitsuselt, siis kriisiolukorras maksab seda evakuatsioonijärgne omavalitsus. Teeme ettepaneku täpsustada, kuidas arvestatakse toimetulekutoetuse maksmisel omavalitsustes kehtestatud toetuse maksmise kordadega, millise omavalitsuse korrast lähtutakse ja kui aluseks on elukohajärgse KOVi kord, siis kuidas on tagatud vajaliku info liikumine evakuatsioonikoha KOVile.</p> <p>2. Eelnõuga kavandavate muudatuste mõju on kriisiolukorra lõppemisel reguleeritud erinevalt nt § 13¹ sätestab, et erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib teatud tööle võtta inimese, kelle ettevalmistus ei vasta seaduses kehtestatud nõuetele (sotsiaaltöötaja, hooldustöötaja). Eelnõu kohaselt kehtib see leevendus ka kaks aastat peale sõjaseisukorra lõppu, kuid mitte erakorralise olukorra lõppemisel. Seletuskirjas puudub põhjendus, miks ei kehti leevendus erakorralise seisukorra puhul, on lihtsalt nenditud, et erisust ei rakendata.</p>	<p>1. Arvestatud. Seletuskirja on täiendatud, et toimetulekutoetust maksavad välja evakuatsioonijärgsed KOV-id, kes saavad kohaldada ainult enda õigusakte.</p> <p>2. Eelnõu seletuskirja on täiendatud ja ettepanekuga on arvestatud. Selgitame, et erakorraline seisukord on üldjuhul Eesti põhiseaduslikku korda ähvardav oht (Eesti põhiseadusliku korra vägivaldne kukutamise katse, terroristlik tegevus, vägivallaga seotud kollektiivne surveaktsioon, ulatuslik vägivallaga seotud isikugruppide vaheline konflikt ja Eesti Vabariigi mõne paikkonna vägivaldne isoleerimine). Põhiseaduslikku korda ähvardava ohu puhul võib riigikogu presidendi või valitsuse ettepanekul välja kuulutada erakorralise seisukorra. Lisaks võib valitsus erakorralise seisukorra ajal Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks kehtestada erinevaid piiranguid, näiteks keelata rahvakogunemised või kehtestada politseitunni, millel võib olla suur mõju sotsiaalteenuste korraldamisele. Eelpool loetletud olukorra lõppedes peaks olema võimalik korraldada sotsiaalteenuseid tavaolukorra reeglite</p>
---	---

<p>3. Eelnõu § 13² sätestab, et vältimatu vajaduse puhul võib erihoolekandeteenust vahetult osutada ka vastava ettevalmistuseta isik, kellel on vähemalt põhiharidus. Teeme ettepaneku, et isik peaks olema ka teovõimeline.</p> <p>4. Täiendavalt leiame, et antud eelnõuga kavandatav on ilmselt vaid osa sellest, mida muudetakse kriisidega seoses ning mis mõjutavad avaliku sektori toimimist tsiviil- või sõjalise kriisi ajal (haldusmenetluse seadus, tsiviilseadustiku üldosa seadus, perekonnaseadus, tsiviilkohtumenetluse seadustik jms). Selleks, et osata hinnata muudatuste mõju kohalike omavalitsuste eelarvele, tööjõu vajadusele ja halduskoormusele, oleks vajalik omada tervikülevaadet kõigi nende muudatuste osas, mis mõjutavad avaliku sektori sotsiaalvaldkonna tööd.</p>	<p>kohaselt. Juhul kui erakorralisele seisukorrale järgneb sõjaseisukord, siis rakendub peale sõjaseisukorra lõppemist eelnõus toodud erisused, sest sõjaolukorraga kaasnev mõju sotsiaalteenuste korraldamisele ja teenuse saajatele võib olla pikaajalisem, mistõttu on § 13¹ lõikes 1 ja 2 sätestatud nõuete täitmise osas antud ka üleminekuaeg.</p> <p>3. Ettepanekuga on arvestatud.</p> <p>4. Info on võetud teadmiseks. Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse terviktekst koos asjaomaste õigusaktidega annab ülevaate kõikidest muudatustest, mis uus seadus kaasa toob. Samuti näitab seda seaduse eelnõuga kaasasolev mõjude analüüs. KOV -d on erinevad nii suuruselt kui võimekuselt ning valmisolekult kriisides reageerimiseks. Teadmata erinevaid võimalikke üleskerkivaid situatsioone on keeruline tervikülevaate kujundamine. Mõistame väljatoodud probleemi olemust. Tervikpildi kujundamine on osa protsessist ning muudatuste vajaduse ilmnemisel saame teemade juurde tagasi tulla.</p>
<p>8. Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon esitas omapoolsed kommentaarid:</p> <p>1. § 13². Erihoolekandeteenuste osutamise erisused kriisiolukorras . Lg 1 Eriolukorra ajal, kui see on vältimatult vajalik erihoolekandeteenuse osutamise jätkamiseks võib lisaks käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 sätestatud isikutele erihoolekandeteenust vahetult osutada ka füüsiline isik, kellel on vähemalt põhiharidus ja kellele on tagatud juhendamine § 86 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastava isiku poolt.</p> <p>Lg 2 Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist, kui see on vältimatult vajalik</p>	<p>6. Selgitame, et § 13 lõigetes 1 ja 2 on silmas peetud kahte erinevat olukorda- lõikes 1 eriolukorda ja lõikes 2 erakorralist või sõjaseisukorda. Lõikes 2 sätestatakse nõuete leevandamine erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kahe aasta jooksul sõjaseisukorra lõppemisest, kui see on vältimatult vajalik erihoolekandeteenuse osutamise jätkamiseks. Lõikes 2 sätestatu tähendab seda, et teenust võib osutada ilma vastava ettevalmistuseta isik juhul, kui talle on tagatud juhendamine tavaolukorras nõuetele vastava isiku poolt. Erakorralise või sõjaseisukorra ajal on ei saa erihoolekandeteenuse osutaja ilmselt valida, millise haridusega inimesi ta</p>

<p>erihoolekandeteenuse osutamise jätkamiseks, võib lisaks käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 sätestatud isikutele erihoolekandeteenust vahetult osutada ka füüsiline isik, kes on täisealine, teovõimeline ja kellele on tagatud juhendamine § 86 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastava isiku poolt.</p> <p>Eelpool viidatud lõikudest jääb segaseks, kas mõeldud on kahte erinevat olukorda, esimeses lõigus eriolukorda (nt covid-19 pandeemia) ning teises lõigus erakorralist- ja või sõjaseisukorda?</p> <p>Käesolevate lõigetega seoses muutub teenuse osutamiseks vajalik haridusnõue. Esimese punkti puhul võib teenust vahetult osutada isik, kellel on vähemalt põhiharidus ning tagatud peab olema juhendamine. Teises punktis ei ole viidatud haridusnõuetele. Kas see tähendab seda, et teenust võib osutada isik, kellel puudub vastav ettevalmistus. Küll aga on vajalik vastava ettevalmistusega isiku juhendamine?</p> <p>2. Paragrahvi 13¹ lõikes 1 viidatakse, et erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist võib kohaliku omavalitsuse üksuses olla sotsiaaltöötajana ametis isik, kelle ettevalmistus ei vasta käesoleva seaduse §-s 16¹ sätestatud nõudele, kuid kes vastab avaliku teenistuse seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud nõuetele. See tähendab, et ametnikuna võib teenistusse võtta vähemalt keskharidusega täieliku teovõimega Eesti Vabariigi kodaniku, kes valdab eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud ulatuses.</p> <p>Viidates § 13² lg-le 1 ja 2, siis on vajalik mõelda, kas intellektihäiretega inimestele teenuse osutamise haridusnõuetes on õigustatud teha niivõrd suuri muudatusi, arvestades, et teenust saav sihtgrupp on üsna keeruline.</p> <p>Eelneva jätkuks, kas haridusnõuetele mittevastavate töötajate sotsiaalsete garantiide osas on tööandjatel kohustus tagada kõik võrdsed tingimused teiste töötajatega, kellel on olemas vastav ettevalmistus sihtgrupile</p>	<p>tegevusjuhendajana tööle võtab. Iga abikäsi on teretulnud olukorras, kus palju tegevusjuhendajaid võib olla töölt eemal. Inimeste eest hoolitsemise töö puhul on siiski oluline, et abistaja oleks teovõimeline ja ei oleks karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest. Erihoolekandeteenuste sihtgrupiga tegelemise puhul on primaarne, et vajaliku ettevalmistuseta inimesed oleksid oma töös juhendatud nõuetele vastava isiku poolt.</p> <p>7. Selgitame. Paragrahvi 13¹ lõikes 1 sätestatud erisus peaks looma KOV üksusele võimaluse erakorralise ja sõjaseisukorra ajal ametisse ajutiselt tööle võtta haridusnõuetele mittevastavaid ametnikke. Sarnane ettevalmistusnõuete leevendamine on vajalik ka § 13² lõigetes 1 ja 2 toodu osas, et tagada eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal teenuse jätkumine ja teenusel olijate turvalisus. Juhime intellektihäiretega inimestega töötamiseettevalmistusnõuetele langetamise osas tähelepanu, et eriolukorras, erakorralises või sõjaseisukorras ei pruugi teenuse osutajal olla võimalik leida piisavalt vajaliku ettevalmistusega tegevusjuhendajaid, mistõttu peab olema seaduses ära toodud ajutine võimalus (nõuete langemine kehtib vaid eriolukorra, erakorralise olukorra ajal ning sõjaseisukorra ajal ja kuni kaks aastat pärast sõjaolukorra lõppemist) nõuete leevendamiseks, et saaks teenuse osutamisega jätkata. Kõik töötajaid tuleb tööandjal kohelda võrdselt ja samuti rakendatakse neile vastavalt seadustele võrdselt kõiki kehtivaid õigusi ja sotsiaalseid garantiisid, võttes arvesse tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõus</p>
---	---

teenuse osutamiseks - sotsiaalsed garantiid, tööõnnetuste käsitlemine, tasustamine, töö sisu?

Millised on abi osutajate sotsiaalsed tagatised? Töölepingud - kas üldse, käsundus- või TLS alusel töölepingud? Sellest tulenevad ka tööõnnetuste käsitlemine ja tasustamine (haigusleht jmt). Töö tasustamine - kas võrdne summa sellega, kellel on olemas kutsetunnistus? Töö sisu - kas võrdne kohustuste hulk kutselise töötajaga või jagatud lihtsamateks ja keerukamateks tegevusteks, mis peaks olema seotud ka palgaga. Määruses ei ole välja toodud, kuidas seda tööd tasustatakse, mis alustel ja põhimõtetel rahastatakse antud tegevusi kriisi ajal, missugused on töötajate palgagarantiid ning kuidas fikseeritakse töötingimused.

3. § 13². Erihoolekandeteenuste osutamise erisused kriisiolukorras

Lg 3 Sõjaseisukorra ajal lõpetab teenuseosutaja käesoleva seaduse § 80 lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul erihoolekandeteenuse osutamise suunamisotsuse alusel, kui isik ei kasuta teenust kauem kui 14 päeva, välja arvatud statsionaarse tervishoiuteenuse osutamise korral.

Lg 4 Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal pikenevad käesoleva seaduse § 71 lõigetes 6 ja 7 sätestatud tähtajad ühe kuuni.

Lõike 3 juures on lühendatud aega 14 päevale. Kui isikul on midagi vahele tulnud, näiteks erakorralise olukorra tõttu ei ole teenusele saabumine ohutu, kas siis lõpetatakse tema teenus? Küll aga lõike 4 juures on inimestel aega üks kuu teenusele tulla. Leiame, et lõigetes 3 ja 4 viidatud perioodid peavad sarnasema, arvestades olukordi, mis võivad kriisidega seoses ette tulla. Sõjaseisukorras ja eriolukorras peavad kõigil olema võrdsed võimalused teenust saada.

kriisiolukordades rakenduvaid sätteid. Sotsiaalsed tagatised jäävad samadeks, seda me ei muuda. TLS kehtib koosmõjus kriisi sätetega. TLS eelnõus tehakse ka vajalikud muudatused, mis reguleerivad kriisiolukordades töötamist.

8. Arvestatud. Paragrahvi 13² lõikes 3 sätestatud teenuselt eemal oleku tähtaja lühendamine kahelt kuult 14 päevale kehtib vaid sõjaseisukorra ajal ja on ette nähtud võimaldamaks vabanenud teenuskoha korral kiiresti teenusele pääseda inimestel, kes äärmiselt keerulises olukorras vajavad teenust esimesel võimalusel. Tehtud ettepanekule toetudes täpsustasime eelnõus, et teenuselt eemal oleku aja lühendamine kehtib majutusega teenuste puhul. Samuti muutsime eelnõus ka teenusele saabumise aja 1 kuu asemel 14 päevale (kehtiva seaduse kohaselt peab erihoolekandeteenust saama suunatud isik pöörduma erihoolekandeteenuse osutaja poole suunamisotsuses märgitud teenuse osutamiseks kokku lepitud tähtpäeval, kuid igapäevaelu toetamise teenuse, töötamise toetamise teenuse ja toetatud elamise teenuse puhul hiljemalt kolme päeva jooksul, kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse puhul seitsme päeva jooksul ja sundravilt või tahtevastasel ravilt vabanev ja kohtumäärusega erihoolekandeteenust saama suunatud isik hiljemalt kümne päeva jooksul kokkulepitud tähtpäevast arvates.

<p>Lg 6 Erakorralise või sõjaseisukorra ajal teeb erihoolekandeteenuse osutaja endast oleneva, et tagada teenuse toimimine. Erihoolekandeteenuse toimimise tagamiseks peab erihooldusteenuse osutaja tagama lähtuvalt täisealise isiku vajadustest isiku turvalisuse ja abistama isikut enese eest hoolitsemisel.</p> <p>Täiendaksime käesolevat lõiget järgmiselt: “Erakorralise või sõjaseisukorra ajal teeb erihoolekandeteenuse osutaja endast oleneva, et tagada teenuse toimimine. Erihoolekandeteenuse toimimise tagamiseks peab erihooldusteenuse osutaja tagama lähtuvalt täisealise isiku vajadustest isiku turvalisuse ja abistama isikut enese eest hoolitsemisel. Erihoolekandeteenuse osutamisel võib teha ajutiselt erandeid teenuste sisu osas, kui see on vältimatult vajalik kriisiolukorras erihoolekandeteenuse osutamiseks.”.</p> <p>4. Lg 6-8 sätestatakse erihoolekandeteenuse osutaja kohustused erakorralise või sõjaseisukorra ajal. Mainitud kriisiolukordades on teenuseosutaja kohustus teha endast olenev teenuse toimimise jätkumiseks. Selleks tuleb kõikide erihoolekandeteenuste puhul lähtuvalt teenust kasutava isiku vajadustest tagada isiku turvalisus ja abistada teda enese eest hoolitsemisel.</p> <p>Kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja kohustus on lisaks eelnevale tagada isikule majutus ja toitlustamine ning ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja kohustus on järgida tervishoiuteenuse osutaja poolt isikule määratud raviskeemi ja omada ülevaadet ööpäevaringset erihooldust saava täisealise isiku viibimiskohast. Nimetatud punkt vajab teenuseosutajale kindlasti lisaraha saamise või -kulude hüvitamise selgitust ehk siis mille arvelt saab teenuseosutaja klientidele tagada majutuse ja toitlustuse.</p> <p>5. Nagu on kirjas § 3 Ohvriabi seaduse muutmine lg 4. Kindlasti peab analüüsima, kuidas nimetatud täiendust rakendatakse, kas määruse</p>	<p>9. Lõigetes 6-8 on sätestatud teenuseosutaja kohustuste leevendamine erakorralise ja sõjaseisukorra ajal ning teenuseosutajale siinkohal lisakulusid ei teki. Silmas peetud, et teenuseosutaja kohustus tagada teenust kasutavatele isikutele majutus ja turvalisus ei saa ohtu seada teenuseosutaja enda elu ja tervist. Seletuskirja on täiendatud.</p> <p>10. Selgitame. Ohvriabiteenused on riigi korraldatavad teenused, mida mitmete teenuste puhul osutab Sotsiaalkindlustusamet ise. Seega</p>
--	--

<p>tasandil, teenuseosutaja enda nägemuse järgi või mingisugusel kolmandal viisil?</p> <p>6. § 13⁴. Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise erisused kriisiolukorras</p> <p>Lg 2 Kui erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei ole võimalik maksta toimetulekutoetust toetuse taotlejale sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 28 lõikes 3 nimetatud arvelduskontole, võib kohaliku omavalistuse üksus toimetulekutoetuse sularahas maksmise korral määrata toetuse 0 või 5-ga lõppeva summana, ümmardades toetuse suurust inimese kasuks. Toetuse võib sularahas välja maksta mõistliku aja jooksul.“;</p> <p>Esialgu peaks oleme kindel vahemik, mis aja jooksul toetus välja makstakse ning ettenägematute olukordade puhul on mõistlik rakendada alles „mõistliku aja“ mõistet. Leiame, et kui inimesed sõltuvad niisugusel keerulisel ajal toetustest, siis on mõistlik luua võimalikult selged kokkulepped.</p> <p>7. § 3. Ohvriabi seaduse muutmise</p> <p>Lg 4 Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib Sotsiaalkindlustusamet teha ohvriabiteenuste korraldamisel ajutiselt erandeid teenuste sisu osas, kui see on vältimatult vajalik kriisiolukorras ohvriabiteenuste osutamiseks.</p> <p>Täiendaksime lõiget järgmiselt: „Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal teeb Sotsiaalkindlustusamet endast oleneva, et tagada</p>	<p>kirjeldatakse olukorrad, millistel juhtudel on võimalik teenuste komponentide osas leevendusi teha Sotsiaalkindlustusameti töökorralduse juhistes. Juhul, kui Sotsiaalkindlustusamet on teenuse osutamise delegeerinud kolmandale osapoolele, siis lepitakse kriisiolukorras teenuse osutamine kokku lepingus.</p> <p>6. Selgitame. Igal juhul säilib haldusmenetluse § 5 lõikes 4 sätestatud menetluse kiire läbiviimise kohustus, mis on eriti oluline toimetulekutoetuse maksmisel.</p> <p>7. Mitteamvestatud. Vastav täiendus ei muudaks sätte sisu. Säte on sõnastatud juba praegu nii, et teenuste sisu osas võib ajutiselt erandeid teha vaid siis, kui see on vältimatult vajalik. See tähendab, et teenused osutatakse senikaua tavapärasel kujul, kui see on võimalik.</p>
--	---

<p>teenuse toimimine. Küll aga võib Sotsiaalkindlustusamet teha ohvriabiteenuste korraldamisel ajutiselt erandeid teenuste sisu osas, kui see on vältimatult vajalik kriisiolukorras ohvriabiteenuste osutamiseks.“.</p> <p>8. Viidates käesolevale määrusele § 13². Erihoolekandeteenuste osutamise erisused kriisiolukorras lg 6, peaks mõtlema, kuidas ajutisi erandeid teenuse osutamisel rakendatakse, kas määruse tasandil, Sotsiaalkindlustusameti enda nägemuse järgi või mingisugusel kolmandal viisil?</p>	<p>8. Paragrahvi 13² lõigetes 6–8 sätestatakse erihoolekandeteenuse osutaja kohustused erakorralise või sõjaseisukorra ajal. Mainitud olukordades on teenuseosutaja kohustus teha endast olev teenuse toimimise jätkumiseks. Nõuete puhul eeldatakse, et teenuse osutaja tegutseb teenuse saaja huvides parimal võimalikul moel, oma elu ja tervist ohtu seadmata.</p>
<p>9. MTÜ Eesti Laste ja Noorte Hoolekandeesutuste Ühenduse arvamus</p> <p>Käesolevaga edastame ELNHÜ arvamuse sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu osas.</p> <p>ELNHÜ liikmed avaldavad arvamust üksnes nende seaduse ja määruse ning plaanitavate muudatuste kohta seaduse eelnõu osas, millega puutume oma töös kokku.</p> <p>Oleme seisukohal, et tegemist on oluliste muudatustega seadusandluses. Peame väga oluliseks, et tehakse muudatusi, mis reguleerivad kriisiolukorras sotsiaalteenuste järjepidava osutamise, sh on fikseeritud ka aeg, mil tuleb taastada eelnevad nõuded. Leiame, et erinevate sotsiaalteenuste pakkujate rollide täpsustused ning teenuste pakkumise tingimused kriisiolukordades on põhjendatud.</p> <p>ELNHÜ kooskõlastab sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu.</p> <p>Samas soovime juhtida tähelepanu, et ELNHÜ liikmeid puudutavad eelkõige turvakodu-, lapsehoiu- ja asendushooldusteenuse osutamise tingimused kriisiolukordades. Kõigi nimetatud teenuste puhul on tegemist tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu kohaselt KOV püsivate</p>	<p>Selgitame. Nõustume, et olenemata teenuseosutaja juriidilisest vormist peab kriisiolukorras olema tagatud teenuse toimepidevus, mille üheks osaks on teenust vahetult osutavate isikute olemasolu. Samas ei ole võimalik panna SHS-is kriisiolukorraks täiendavaid kohustusi isikutele, kellele TsiRKS kriisiülesandeid või muid kohustusi ei pane, nagu nt eraõiguslikud isikud ja teenuseosutajad. Leiame, et üldjuhul peaks kohalikele omavalitsustele püsivate kriisiülesannete määramine ning täiendavalt asutustele ja isikutele ühekordsete kriisiülesannete seadmise võimalus tagama võrdsed võimalused töötajate kaasamiseks. Töölepingu seadusesse täiendavate erisuste tegemine üksikute teenuse liikide kaupa vajab põhjalikumat kaalumist, sh tuleb arvestada, et kriisiülesannet täitvaid eraõiguslikke teenuseosutajaid võib olla ka teistes valdkondades või muude teenuste puhul lisaks tagasisides märgitud lapsehoiu-, turvakodu- ja asendushooldusteenusele. Sellest tulenevalt arutame ettepanekut edaspidi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, kelle haldusalasse töövaldkonna küsimused kuuluvad.</p>

<p>kriisiülesannetega, mis tähendab, et teenuse osutamine tuleb tagada igas kriisis. Meie hinnangul ei tohiks see sõltuda teenuse osutaja omandivormist ega personali ametinimetustest.</p> <p>Oleme teadlikud, et meie järgnevalt kirjeldatud murekohad puudutavad küll töölepingu seaduse muutmise vajadust, kuid kuna peame neid oluliseks, siis toome need siiski siinkohal välja:</p> <p>Plaanitava regulatsiooni kohaselt on lubatud tööajas erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal erisusi teha üksnes perevanemal. Kui perevanemate puhul võib erakorralise ja sõjaseisukorra ajal jätta kohaldamata minimaalse ja maksimaalse tööaja ning teenuse osutamise aja nõuded, siis kasvatajate puhul ei saa neid ka edaspidi rakendada. Samas on meil veel palju asutusi, kus toimib kasvataja süsteem (2021.aasta lõpu seisuga 244 perevanemat, 215 kasvatajat, 36 abi). ELNHÜ liikmed leiavad, et see, millisel asendushoolduse vormil laps teenust saab, ei tohiks erakorralise ega sõjaseisukorra ajal mõjutada lapse heaolu. Seetõttu peame oluliseks, et asendushooldusteenusel asenduskodus, on samamoodi vajalik luua sarnane erisus kasvatajate tööajas, kui see on põhjendatud ning teenust vajavate laste huvides.</p> <p>Selleks, et tagada erinevates kriisiolukordades lastele, noortele ja nende saatjatele hädavajalike sotsiaalteenuste toimepidevus on olulisteks teenuse liikideks ka turvakoduteenus ja lapsehoiuteenus ning nende teenuste jätkusuutlik osutamine. Oluline on ka erisuse loomise võimaldamine nende kasvatusala töötajate tööajas. Ka nende teenuste puhul ei ole kriisitingimustes teatud olukordades mõistlik ega võimalik kinni pidada tööpäeva (kuni 24h töövahetus) või töönädala üldisest normist. Leiame, et ka lapsehoiuteenuse ja turvakoduteenuse töötajate tööaja osas on erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal vajalik luua sarnane erisus asendushooldusteenuse osutajatega.</p>	
--	--

<p>Lisaks saame aru, et riigikaitse ja tsiviilkriisi seaduse eelnõu järgi on KOV hallatavad asutused kriisiolukorras nõ kriisiülesandega asutused ja nende töökohtadel olevatele isikutele võib kehtestada erineva tööajakorralduse, erinevad nõuded töö-, puhke- ja valveaja kestusele ning piirangud ööajal ja riigipühal tehtavale tööle. Teiste omandivormidega (MTÜ, AS, SA jms) asutused tuleb eraldi määrata kriisiülesandega asutuseks kriisi lahendava asutuse poolt. Praktikas võib aga see protsess võtta kriisisituatsioonis liiga kaua aega ja ohustada nende asutuste toimepidavust. Ehk siis erisuste kehtimine saab olema seotud asutuse omandivormiga, mis aga meie arvamusel ei ole teenust saavate laste vaatest õige ega õiglane.</p>	
<p>10. Eesti Puuetega Inimeste Koja arvamus:</p> <p>1. Eelnõuga luuakse võimalus, et eriolukorras, erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib kogukonnas elamise teenust osutada eraldi ruumides intellektihäirega ja psüühikahäiretega isikutele. Lisaks osutada ööpäevaringset erihooldusteenust ruumides koos teiste ööpäevaringsete hooldusteenustega. Mõistame vajadust kriisiolukorras teenusele seatud tingimuste lõdvendamist, kuid tuleb arvestada, et erihoolekandeteenustel viibivad raske psüühika- ja intellektihäirega inimesed, kellele iga muudatus tema tavapärases rutiinis võib mõjutada laastavalt, rääkimata kriisiolukorrast. Meetme rakendamine peab olema põhjalikult läbi kaalutletud, mistõttu teeme ettepaneku sõnastada eelnõu säte järgnevalt:</p> <p>„§ 13² . Erihoolekandeteenuste osutamise erisused kriisiolukorras</p> <p>Eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei kohaldata käesoleva seaduse § 99 lõikes 3 ja § 102 lõike 1 punktis 4 sätestatud, kui see on vältimatult vajalik.</p> <p>Viitame, et vältimatu vajaduse sõnastamist on kasutatud eelnõus käsitletud teiste teenuste puhul ka, kus on nõuete leevendamine</p>	<p>1. Arvestatud. Eelnõud on täiendatud.</p>

kriisilukorrast tulenevalt vajalik, näiteks lapse turvakoduteenus, lapsehoiuteenus, asendushooldus. Kuna raske on hinnata, milliseks kujunevad erinevad kriisid ja nende avaldumine, sh nende kestvus, sagedus, korraga, järjestiku või kombinatsioonis avaldumine, pole etteennustatav ning seetõttu pole ka ette hinnatav, siis on äärmiselt oluline, et seaduse sõnastus on paindlik nii inimese, süsteemi kui ka teenuseosutajate vaatest ning teenuse saajate sihtgrupid on seaduse eest võrdselt koheldud.

2. Eelnõus käsitletud teenuste puhul lõdvendatakse teenust vahetult osutavate töötajate puhul kvalifikatsiooninõudeid (asendushooldus, turvakoduteenus, lapsehoiuteenus) alates kriisilukorra kehtestamisest, va erihoolekandeteenusel, kus töötajate kvalifikatsiooni lõdvendatakse juba eriolukorra kehtestamisel (§ 13²). Eelnõu seletuskirjast ei leia põhjendust, miks koheldakse erinevalt erihoolekandeteenuse osutajaid ja kasutajaid. Juhime tähelepanu, kõikide teenuse kasutajad tuleb kohelda võrdselt, lisaks arvestades, et erihoolekandeteenustel on tegemist raske psüühika- ja intellektihäirega inimesed, kelle eripärade tõttu on vaja spetsiifilisemate teadmistega töötajaid.

Teeme ettepaneku sarnaselt teiste eelnõus välja toodud teenustega eriolukorras mitte leevendada erihoolekandeteenust vahetult osutavate isikute kvalifikatsiooninõudeid, et tagada maksimaalne kvaliteet kõikidel teenustel ühetaoliselt.

3. Paragrahvi 155¹ lõike 4 kohaselt ei kohaldata erakorralise või sõjaseisukorra ajal SHS §-s 151 nimetatud üheksa sotsiaalteenuse osutamise puhul tegevusloa nõuet. Need teenused on turvakodu-, lapsehoiu- ja asendushooldusteenus (perekodus ja asenduskodus), väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus, igapäevaelu toetamise teenus, töötamise toetamise teenus, toetatud elamise teenus, kogukonnas elamise teenus ja ööpäevaringne erihooldusteenus. Pärast erakorralise või

2. Selgitame. Nõustume, et erinevate teenuste kasutajaid tuleb kohelda võrdselt, kuid töötajate haridusnõuete leevendamisel peame lähtume teenuse sihtgrupi eripäradest ja konkreetsest olukorrast. Kahjuks on erihoolekandeteenuste puhul ka nõ tavaolukorras raskusi nõutud ettevalmistusega tegevusjuhendajate leidmisel, mistõttu on tehtud ettevalmistusnõuetesse leevendusi (nt võib juhendamisel tööle asuda ka inimene, kellel on läbitud sissejuhatav e-koolitus, kuid ei ole veel 260-tunnine tegevusjuhendaja koolitus). Paragrahvi 13² lõigetega 1 ja 2 on loodud võimalus erihoolekandeteenuse osutajal võtta tööle inimesed, kes tavaolukorras ei saaks tegevusjuhendajana töötada, kuid eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal (ja 2 aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist) saavad töötada eesmärgil, et teenuse osutamine ei katkeks. Oluline on rõhutada, et tavaolukorras nõuetele mitte vastavate isikute puhul on nõutud juhendamine nõuetele vastava isiku poolt.

3. Arvestatud. Lisatud eelnõusse täiendus, mis toetab teenuse osutamise jätkumist pärast sõjaseisukorra lõppemist - sõjaseisukorra lõppedes on teavitamise alusel (ilma tegevusloata) lubatud tegutseda kuni 90 päeva selleks, et oleks võimalik selle aja jooksul taotleda edasiseks tegevuseks tegevusluba. Selgitame, et erakorralise või sõjaseisukorra lõppedes tuleb SHS §-s 151 toodud üheksa teenuse osutajal, kes on eelnevalt, tuginedes eelnõu § 155¹ lõikele 4, esitanud teate teenuse osutamise alustamise kohta,

<p>sõjaseisukorra lõppemist tuleb majandustegevuse alustamise teate esitanud teenuseosutajal alustada tegevusloa taotlemist või lõpetada teenuse osutamine.</p> <p>Eelnõust selgub, et teenuseosutajad peavad koheselt teenuse osutamise lõpetama või alustama tegevusloa taotlemist peale erakorralise või sõjaseisukorra lõppu.</p> <p>Teeme ettepaneku kaaluda sarnaselt töötaja nõuete taastamisega ajaakent, millal tuleb nõuded vastavusse viia. Võib juhtuda, et teenuseosutaja peale sõjaseisukorra lõppemist ei ole koheselt võimaline tegevusloa taotlema (pole piisavalt personali või ruumid ei vasta maksimaalsetele vajadustele), aga on äärmiselt kriitiline teenuse osutamist jätkata, kuna inimeste põhivajadusi ei ole võimalik muul viisil tagada (pakkuda peavarju vms). Vähemalt peab kaaluma sätte muutmist nendel teenustel, kus inimese elu on otseselt ohus peale teenuse lõppemist (majutusega teenused).</p> <p>EPIKoda rõhutab, et kuna kriisid ja nende avaldumine ei ole täielikult ette ennustavad, siis tuleb tagada maksimaalne paindlikkus süsteemisiseselt, et minimeerida riske, et inimestele pakutavad teenused ja toetused on kriisolukorras korraldatud alla tegelike võimete.</p>	<p>siiski kohe alustada ka tegevusloa taotlemise protsessiga. SKA poolt võetakse käesoleva seaduse muudatusega töötajatele rakendatavaid erisusi arvesse juba tegevusloa väljastamisel. Kriitiliste teenuste puhul saab SKA kriisolukorras tegevusloa väljastamise menetluse puhul personali ja ruumide osas kindlasti arvesse võtta antud ajahetkest lähtuvalt kõiki asjaolusid ja väljastada ka tähtajalise tegevusloa.</p>
<p>11. Tervisekassa arvamus:</p> <p>Tervisekassal on seaduse eelnõu ja rakendusaktide kavandite kohta järgnevad märkused ja muudatusettepanekud:</p> <p>1) Eelnõu kohaselt saab Tervisekassa vahendid kriisi lahendamiseks riigieelarvest. Seletuskirjas on põhjenduseks toodud asjaolu, et hädaolukorras on korraldatava teenuse mastaabid ja selle rahalise katmise vajadused kordades suuremad. Nõustume, et ülesannete laiendamine võib kaasa tuua täiendavaid kulusi töötajatele, seda eriti</p>	<p>Arvestatud.</p>

<p>seoses töövõimetuslehtede paberil vormistamisega. Mõju hindamine sh täiendavate kulutuste suurus oleneb kriisi kestusest, sügavusest jne.</p> <p>2) Rakendusaktide kavand 7 - Sotsiaalministri 19. septembri 2002. a määruse nr 109 „Ajutise töövõimetuslehe hüvitise määramiseks ja maksmiseks vajalike dokumentide ja andmete koosseis ning hüvitise määramise ja maksmise kord” muutmine. Läbivalt palume asendada § 1 punktides 1-4 viite RaKS §-i 89³ asemel viitega RaKS §-le 62¹.</p> <p>3) Rakendusaktide kavand 8 - Tervise- ja tööministri 22. juuli 2022. a määruse nr 62 „Töövõimetuslehe vormistamine ja edastamine Tervisekassale“ muutmine. Läbivalt palume asendada § 1 punktides 1-3 viite RaKS §-i 89³ asemel viitega RaKS §-le 62¹.</p>	
---	--